

การกำจัดซีโอดี ไนโตรเจนและฟอสฟอรัสด้วยกระบวนการกำจัดธาตุอาหารทางชีวภาพ ร่วมกับกระบวนการไมโครฟิล
เทรชันเมมเบรนแบบจุ่มตัว

นางนัทกาญจน์ ประเสริฐสังข์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-4780-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COD, NITROGEN AND PHOSPHORUS REMOVAL USING BIOLOGICAL NUTRIENT REMOVAL
COUPLED WITH SUBMERGED MICROFILTRATION MEMBRANE PROCESS

Mrs. Nattakarn Prasertsung

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering in Environmental Engineering

Department of Environmental Engineering

Faculty of Engineering

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-4780-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การกำจัดซีโอดี ไนโตรเจนและฟอสฟอรัส ด้วยกระบวนการกำจัดธาตุ
อาหารทางชีวภาพ ร่วมกับกระบวนการไมโครฟิลเทรชันเมมเบรนแบบ
จมตัว

โดย

นางนัทกาญจน์ ประเสริฐสังข์

สาขาวิชา

วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต รัตนธรรมสกุล

คณะกรรมการศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..... คณะบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ลาวัณย์ศิริ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญยง โล่หวังศ์วัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต รัตนธรรมสกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สายพานิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อรทัย ชวาลภาฤทธิ์)

นัททกาญจน์ ประเสริฐสังข์ : การกำจัดซีโอดี ไนโตรเจนและฟอสฟอรัส ด้วยกระบวนการกำจัด
ธาตุอาหารทางชีวภาพ ร่วมกับกระบวนการไมโครฟิลเตรชันเมมเบรนแบบจมตัว. (COD
NITROGEN AND PHOSPHORUS REMOVAL USING BIOLOGICAL NUTRIENT
REMOVAL COUPLED WITH SUBMERGED MICROFILTRATION MEMBRANE
PROCESS)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ชวลิต รัตนธรรมสกุล ,199 หน้า. ISBN 974-17-4780-2

งานวิจัยนี้ศึกษาการใช้ระบบเอทีเอ็มบีอาร์ (Anoxic-anaerobic-aerobic membrane bioreactor, A³-MBR) บำบัดน้ำเสียจากศูนย์การค้า ถึงประสิทธิภาพการกำจัดซีโอดี ไนโตรเจน และฟอสฟอรัส และคุณภาพน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดเพื่อการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ รวมถึงค่าพารามิเตอร์ที่มีความสำคัญทางด้านวิศวกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ในถังแอนน็อกซิก ถังแอนแอโรบิก และถังแอโรบิก ดำเนินการทดลองที่ค่าอายุตะกอนคงที่ 40 วัน อัตราการแบ่งน้ำเสียเข้าถังแอนน็อกซิกและแอนแอโรบิก เป็น 1 ต่อ 3 อัตราการเวียนตะกอนจากถังแอโรบิกไปถึงถังแอนน็อกซิกเป็นร้อยละ 100 ค่าฟลักซ์การกรองของเมมเบรนคงที่ 15 ล./ตร.ม.-ชม.

ในงานวิจัยแบ่งออกเป็นทดลอง 4 การทดลอง ซึ่งการทดลองที่ 1 ควบคุมระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ของถังแอนน็อกซิก ถังแอนแอโรบิกและถังแอโรบิกเป็น 2, 2 และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ การทดลองที่ 2 ควบคุมระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ของถังแอนน็อกซิก ถังแอนแอโรบิกและถังแอโรบิกเป็น 1, 1 และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ การทดลองที่ 3 ควบคุมระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ของถังแอนน็อกซิก ถังแอนแอโรบิกและถังแอโรบิกเป็น 1, 2 และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ การทดลองที่ 4 ควบคุมระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ของถังแอนน็อกซิก ถังแอนแอโรบิกและถังแอโรบิกเป็น 2, 1 และ 4 ชั่วโมง ตามลำดับ

ผลการทดลองที่สภาวะคงตัว พบว่าระบบมีประสิทธิภาพในการกำจัดซีโอดีร้อยละ 92-95 ประสิทธิภาพในการกำจัดไนโตรเจนร้อยละ 86-91 ประสิทธิภาพในการกำจัดฟอสฟอรัสร้อยละ 62-92 จากการทดลองพบว่าระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ของถังแอนน็อกซิกและแอนแอโรบิกไม่มีผลต่อการกำจัดซีโอดี แต่มีผลต่อประสิทธิภาพการกำจัดไนโตรเจน และฟอสฟอรัส โดยที่ระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ของถังแอนน็อกซิก 1 ชั่วโมง ระบบไม่สามารถกำจัดไนเตรทได้หมด ทำให้อัตราการคายฟอสฟอรัสของระบบต่ำ ขณะที่ระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ของถังแอโรบิกมีผลต่อการดูดตันของเมมเบรน โดยระยะเวลาเก็บทางชีวศาสตร์ของถังแอโรบิก 2 ชั่วโมง เมมเบรนมีการดูดตันมากกว่า ที่ 4 ชั่วโมง

จากการวิเคราะห์ค่าจลนศาสตร์ของแบคทีเรียพบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของยิลด์ปรากฏเป็น 0.071 ก.เอ็มแอลวีเอสเอส/ก.ซีโอดี หรือเป็น 0.184 ก.เอ็มแอลวีเอสเอส/ก.บีโอดี

คุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดจากการทดลองที่ 1 มีความปลอดภัยและมีสุนทรีย์ภาพในการใช้ชำระโถส้วมตามมาตรฐานคุณภาพน้ำนำกลับของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีค่าต้นทุนทั้งหมดต่อหน่วยปริมาตรการบำบัดเป็น 182 บาท/ลบ.ม. หากคิดเฉพาะค่าเดินระบบเป็น 67 บาท/ลบ.ม.

ภาควิชา วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา 2546

4470369621 : MAJOR ENVIRONMENTAL ENGINEERING

KEY WORD : MBR / BNR / WATER REUSE / YIELD.

NATTAKARN PRASETSUNG : COD, NITROGEN AND PHOSPHORUS REMOVAL USING BIOLOGICAL NUTRIENT REMOVAL COUPLED WITH SUBMERGED MICROFILTRATION MEMBRANE PROCESS. THESIS ADVISOR:ASSIST.PROF.CHAVALIT RATTANATAMSKUL, 199 pp. ISBN 974-17-4780-2

This research used Anoxic-anaerobic-aerobic membrane bioreactor, A³-MBR to study the efficiencies of COD, TN and TP removal and wastewater reclamation from department-store wastewater and also to identify the engineering kinetic parameters. The objectives of this research were to reduce hydraulic detention time, HRT in anoxic, anaerobic and aerobic tank. Operated by keep sludge age for 40 days, distributed wastewater flow to anoxic : anaerobic at 1 : 3 , recycle sludge from aerobic tank to anoxic tank is 100% and keep the flux of membrane is 15 l/sq.m-h

The research was divided into 4 experiments. The first experiment is controlled by HRT in anoxic, anaerobic and aerobic is 2 h., 2 h. and 4 h. respectively. The second experiment is controlled by HRT in anoxic, anaerobic and aerobic is 1 h., 1 h. and 4 h. respectively. The third experiment is controlled by HRT in anoxic, anaerobic and aerobic is 1 h., 2 h. and 4 h. respectively. The fourth experiment is controlled by HRT in anoxic, anaerobic and aerobic is 2 h., 1 h. and 4 h. respectively.

The result of the experiment at steady state had shown that the efficiency of COD removal is 92-95%, the efficiency of TN removal is 86-91% and the efficiency of TP removal is 62-92%. HRT in anoxic tank and anaerobic tank is not effective to efficiency of COD removal. But effects on efficiency of TN and TP removal. At lower HRT for 1 h. in anoxic tank, NO_3^- can not removed completely. So it makes phosphorus release rate is lower. By the way, HRT in aerobic tank effects on membrane clogging. Membrane clogging in aerobic tank that has HRT 4 h. is more slower than HRT 2 h.

Observed yield of this research is 0.071 g.MLVSS/g.COD or 0.184 g.MLVSS/g.BOD.

The effluent from experiment 1 is safety and aesthetic that have met the Japan water quality standard of reclaimed water for toilet. The total cost per volume of wastewater treatment is 187 baht/cu.m and 67 baht /cu.m for operating cost.

Department Environmental Engineering

Field of study Environmental Engineering

Academic year 2003

Student's signature... *P. NaH.*

Advisor's signature... *Chavalit Rattana*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ดำเนินการวิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวลิต รัตนธรรมสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ และทุนสนับสนุนในการทำวิจัยบางส่วน ตลอดจนถ่ายทอดความรู้จรรยาบรรณวิจัยได้สำเร็จออกมา รวมทั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำสั่งสอนในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมทุกท่านที่ช่วยให้การวิจัยนี้ดำเนินไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ บุคลากรแผนกสุขภาพิบาลและดับเพลิง ฝ่ายวิศวกรรมอาคารมาบุญครองเซ็นเตอร์ ทุกท่านที่อำนวยความสะดวก ในการใช้สถานที่ทำการวิจัย และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่

ขอขอบคุณคุณนฤมล บริษัทธรรมสรณ์ จำกัด ที่ช่วยจัดหาอุปกรณ์ในการทำวิจัย ขอขอบคุณคุณหลินที่ช่วยพิมพ์งานวิจัย ขอขอบคุณรุ่นพี่และรุ่นน้องนิสิตภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้

และสุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบิดามารดาที่คอยกระตุ้นให้มีพลังในการต่อสู้ ขอขอบคุณคุณสมพร ประเสริฐสังข์ สามีนที่น่ารักคอยเป็นกำลังใจและอยู่เคียงข้างผู้ทำการวิจัยเสมอมา และผู้ที่มีความสำคัญยิ่ง คือ น้องเมฆผู้ที่เป็นทั้งดวงใจและเป็นแรงใจที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและแนวความคิด	4
2.1 ผลกระทบของไนโตรเจนและฟอสฟอรัสต่อสิ่งแวดล้อม	4
2.2 การกำจัดไนโตรเจน	6
2.2.1 กระบวนการไนตริฟิเคชัน	8
2.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการไนตริฟิเคชัน	8
2.2.3 กระบวนการดีไนตริฟิเคชัน	10
2.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการดีไนตริฟิเคชัน	12
2.3 การกำจัดฟอสฟอรัสทางชีวภาพ	13
2.3.1 หลักการพื้นฐานการกำจัดฟอสฟอรัสทางชีวภาพ	13
2.3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการกำจัดฟอสฟอรัสทางชีวภาพ	18
2.4 การกำจัดไนโตรเจนและฟอสฟอรัสทางชีวภาพ	33
2.4.1 รูปแบบการกำจัดไนโตรเจนและฟอสฟอรัสทางชีวภาพ	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4.2 ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการ.....	37
2.5 เมมเบรนสำหรับการบำบัดน้ำเสีย	40
2.5.1 เมมเบรนเทคโนโลยี.....	40
2.5.2 โมดูลชนิดต่าง ๆ ในกระบวนการเมมเบรน.....	41
2.5.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของเมมเบรน.....	44
2.5.4 กระบวนการไมโครฟิลเทรชันชนิดจมตัวในถังปฏิกรณ์ทางชีวภาพ.....	44
สำหรับการบำบัดน้ำเสีย	
2.6 การนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่	49
2.6.1 ประเภทและกิจกรรมของการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่.....	49
2.6.2 เทคโนโลยีการนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่.....	50
2.6.3 การนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ในห้างสรรพสินค้า.....	51
2.7 งานวิจัยที่ผ่านมา	56
2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้เมมเบรนในการบำบัดน้ำเสีย.....	56
2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการกำจัดธาตุอาหาร.....	63
บทที่ 3 แผนการการทดลองและการดำเนินวิจัย.....	66
3.1 แผนการวิจัย	66
3.2 น้ำเสียที่ใช้ในการทดลอง	68
3.3 หลักการทำงานของระบบ	68
3.4 เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง	69
3.5 การควบคุมระบบ	72
3.5.1 การควบคุมการทำงานของอุปกรณ์.....	72
3.5.2 การควบคุมอายุตะกอนของระบบ.....	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 การเก็บตัวอย่างและการวิเคราะห์ตัวอย่าง	74
บทที่ 4 ผลการวิจัยและการวิจารณ์ผล	77
4.1 การดำเนินการทดลอง	77
4.2 ผลการทดลองและการวิจารณ์ผล	98
4.2.1 ค่าพีเอช สภาพต่างและกรดไขมันระเหย	98
4.2.2 ค่าอุณหภูมิและออกซิเจนละลาย	99
4.2.3 ของแข็งแขวนลอยและของแข็งแขวนลอยระเหยง่าย	100
4.3 ความเข้มข้นของจุลชีพในระบบ	101
4.4 การกำจัดซีโอดีและค่าอัตราส่วนอาหารต่อจุลินทรีย์ของระบบ	103
4.4.1 การกำจัดซีโอดีของระบบ	103
4.4.2 ค่าอัตราส่วนอาหารต่อจุลินทรีย์ (F/M Ratio)	105
4.5 การกำจัดไนโตรเจน	107
4.5.1 ปฏิกริยาแอสซิมิเลชัน (Assimilation)	107
4.5.2 การดุลมวลไนโตรเจนในระบบ (Mass Balance of Nitrogen)	109
4.5.3 ปฏิกริยานไนตริฟิเคชัน (Nitrification)	111
4.5.4 ปฏิกริยาดีไนตริฟิเคชัน (Dinitrification)	115
4.6 การกำจัดฟอสฟอรัสของระบบ	122
4.6.1 ประสิทธิภาพการกำจัดฟอสฟอรัสของระบบ	122
4.6.2 การคายฟอสฟอรัสของระบบ	122
4.6.3 การจับใช้ฟอสฟอรัสของระบบ	129
4.7 การควบคุมระบบการกรองเมมเบรน	132
4.8 การวิเคราะห์การนำน้ำทิ้งกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่	135

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.9 การประเมินต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสีย.....	136
ด้วยระบบเอทรีเอ็มบีอาร์ (A ³ -MBR)	
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	141
5.1 สรุปผลการวิจัย	141
5.2 ข้อเสนอแนะในการนำข้อมูลไปใช้ออกแบบระบบบำบัดน้ำเสีย	142
5.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการวิจัย	143
รายการอ้างอิง	144
ภาคผนวก	151
ภาคผนวก ก วิธีหาค่าพารามิเตอร์จลน์ของระบบ	152
ภาคผนวก ข ตารางบันทึกผลการทดลอง	168
ภาคผนวก ค ขนาดฟลอคในระบบ	185
ประวัติผู้เขียน	199

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
2-1 ผลกระทบของแหล่งคาร์บอนต่ออีพีพีอาร์	19
2-2 ผลกระทบของแหล่งคาร์บอนต่ออีพีพีอาร์	21
2-3 เปรียบเทียบกระบวนการเมตาบอลิซึมของพีเอไอ กับ จีเอไอ	22
2-4 ผลของการลดอุณหภูมิที่มีต่อระบบอีพีพีอาร์	25
2-5 พฤติกรรมของดีบีพี (DBP) และไม่ใช่ดีบีพี (non DBP)	29
2-6 รวบรวมอัตราส่วนประจวบกับฟอสฟอรัส	32
2-7 สภาวะต่าง ๆ ที่มีผลต่อการกำจัดธาตุอาหาร	33
2-8 ค่าที่ใช้ในการออกแบบกระบวนการกำจัดธาตุอาหาร	37
2-9 อัตราส่วนอาหารต่อไนโตรเจนหรือฟอสฟอรัส	38
2-10 อัตราส่วนบีโอดีต่อปริมาณฟอสฟอรัสที่ถูกกำจัด	39
2-11 อัตราส่วนค่าที่เหมาะสมในกระบวนการบีเอ็นอาร์	39
2-12 ผลการกำจัดโคลิฟอร์มทั้งหมดด้วยระบบเอ็มบีอาร์	47
2-13 แสดงลักษณะน้ำเสียจากอาคารประเภทต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล	51
2-14 สรุปลักษณะน้ำส้ม น้ำครำ และน้ำเสีย	52
และค่าสมมูลประชากรจากห้องสรวพลินค้ำ	
2-15 สรุปลักษณะน้ำส้ม น้ำครำ และน้ำเสีย (บำบัดแล้ว)	53
และค่าสมมูลประชากรจากห้องสรวพลินค้ำ	
2-16 ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำที่นำกลับมาใช้ในกิจกรรมที่สัมผัสกับมนุษย์ของยูเอเอสพีเอ	54
2-17 ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำที่นำกลับมาใช้ภายในอาคารของประเทศญี่ปุ่น	55
2-18 เปรียบเทียบระบบเอเอสและเอ็มบีอาร์	58
2-19 แผนการทดลอง	59

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
2-20 คุณสมบัติน้ำเสียและการควบคุมระบบเอ็มปีอาร์ของ Chen และคณะ	63
3-1 จำนวนและรายละเอียดชุดการทดลอง	67
3-2 ขนาดถังในแต่ละชุดการทดลอง	70
3-3 การควบคุมการทำงาน	72
3-4 อายุตะกอนกับอัตราทิ้งตะกอนส่วนเกิน	74
3-5 จุดเก็บตัวอย่างและความถี่ในการวิเคราะห์ตัวอย่าง	75
3-6 วิธีวิเคราะห์ค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ	76
4-1 แสดงคุณสมบัติน้ำเสียเข้าระบบตลอดทั้งการวิจัย	77
4-2 ค่าพารามิเตอร์ของการทดลองที่เอชอาร์ที	78
ในถังแอนนออกซิก แอนแอโรบิก และแอโรบิก 2 ชม., 2 ชม. และ 2 ชม. ตามลำดับ	
4-3 แสดงการวิเคราะห์ทางเมมเบรน	79
4-4 ค่าทางสถิติที่สำคัญของพารามิเตอร์ต่าง ๆ ในการทดลองที่สภาวะคงตัว	81
4-5 ค่าพีเอช สภาพต่าง และกรดไขมันระเหย ที่สภาวะคงตัวในแต่ละถัง	98
4-6 แสดงค่าอุณหภูมิ และออกซิเจนละลาย ที่สภาวะคงตัวในแต่ละถัง	99
4-7 ค่าของแข็งแขวนลอยที่เข้าระบบตลอดทั้งการวิจัย	100
4-8 ความเข้มข้นของจุลชีพที่สภาวะคงตัวในแต่ละถัง	101
4-9 ค่าความเข้มข้นของซีโอดีที่สภาวะคงตัว	103
4-10 ผลการทำสมมูลมวลของซีโอดีในระบบ	104
4-11 ค่าอัตราส่วนอาหารต่อจุลินทรีย์ของการทดลอง	106
4-12 สรุปค่าซีโอดีและทีเคเอ็นของระบบที่สภาวะคงตัว	107
4-13 แสดงผลการทำสมมูลมวลของทีเคเอ็นในปฏิกิริยาแอสซิมิลีชั่น	108
4-14 แสดงปริมาณไนโตรเจนที่หายไปจากระบบและร้อยละของการกำจัดไนโตรเจน	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-15 ค่าไนโตรเจน ไนเตรท และทีเคเอ็นที่สภาวะคงตัว.....	111
4-16 แสดงค่าทีเคเอ็นที่ลดลง ค่าไนโตรเจนและไนเตรทที่เพิ่มขึ้นในถังแอโรบิก	113
4-17 แสดงค่าอัตราการเกิดปฏิกิริยาไนตริฟิเคชันจำเพาะ ของการทดลองแบบแบทช์	114
4-18 ค่าสภาพต่างและทีเคเอ็นที่สภาวะคงตัว	115
4-19 สรุปค่าความเข้มข้นของไนเตรทที่สภาวะคงตัว	115
4-20 แสดงค่าไนโตรเจนและไนเตรทที่ลดลงในถังแอโรบิก	118
4-21 ค่าซีโอดี ไนโตรเจนและไนเตรทที่ลดลงในถังแอโรบิกและแอโรบิก	119
4-22 อัตราดีไนตริฟิเคชันจำเพาะในการทดลองแบบแบทช์	120
4-23 สรุปค่าฟอสฟอรัสของระบบที่สภาวะคงตัว	122
4-24 ร้อยละของฟอสฟอรัสในเซลล์ที่สภาวะคงตัว.....	124
4-25 แสดงผลการทำสมดุลมวลของฟอสฟอรัสในถังแอโรบิกและแอโรบิก	126
4-26 ค่าซีโอดีและค่าฟอสฟอรัสที่เพิ่มขึ้นในถังแอโรบิกและแอโรบิก	127
4-27 อัตราการคายฟอสฟอรัสจำเพาะ.....	128
4-28 แสดงการทำสมดุลมวลของฟอสฟอรัสในถังแอโรบิก	130
4-29 อัตราการจับใช้ฟอสฟอรัสจำเพาะ	131
4-30 คุณภาพน้ำทิ้งในงานวิจัยและมาตรฐานน้ำทิ้งที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้	135
4-31 ต้นทุนค่าโครงสร้าง และวัสดุอุปกรณ์ ระบบเอทีเอ็มบีอาร์ของการทดลองชุดที่ 1	137
4-32 ต้นทุนค่าดำเนินการระบบเอทีเอ็มบีอาร์ของการทดลองชุดที่ 1	138
4-33 แสดงมูลค่าของเงินในปัจจุบันแยกตามรายปีที่ลงทุน	139
5-1 ค่าที่เสนอแนะในการออกแบบ ระบบบำบัดน้ำเสียจากศูนย์การค้า	142

สารบัญญภาพ

รูปที่	หน้า
2-1 กระบวนการเปลี่ยนแปลงรูปของไนโตรเจนทางชีวภาพ	7
2-2 ผลกระทบของอุณหภูมิต่ออายุตะกอนแอโรบิก	8
2-3 ผลกระทบของค่าความเป็นด่างต่อกระบวนการไนตริฟิเคชัน	9
2-4 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดีไนตริฟิเคชันกับอุณหภูมิ	12
2-5 ความสัมพันธ์ระหว่างฟอสฟอรัสและสารอาหาร	15
ในสภาวะแอนแอโรบิกและสภาวะแอโรบิกของกระบวนการบีฟีอาร์	
2-6 การเปลี่ยนแปลงฟอสฟอรัสและบีโอดีที่เกิดขึ้น	16
ในกระบวนการกำจัดฟอสฟอรัสทางชีวภาพ	
2-7 อีบีฟีอาร์ตามแบบจำลองของ Comau-Wenzel	17
2-8 อีบีฟีอาร์ตามแบบจำลองของ Mino	18
2-9 ผลของอัตราส่วน TBOD ₅ :TP	20
2-10 ผลของพีเอชที่มีต่ออีบีฟีอาร์	26
2-11 ผลของเวลากักน้ำในสภาวะแอนแอโรบิกในระบบกำจัดฟอสฟอรัสทางชีวภาพ	31
2-12 กระบวนการกำจัดฟอสฟอรัสต่างๆ	34
A2/O, 5-Stage Bardenpho, UCT, VIP และ SBR	
2-13 ชนิดของเมมเบรนและช่วงอนุภาคต่าง ๆ ที่สามารถกักแยกได้	41
2-14 Turbular Module	42
2-15 Plate and Frame	43
2-16 Hollow Fiber และ Spiral Wound Module	43
2-17 การกรองแบบอัดตัวแนวขวาง	45
2-18 ไดอะแกรมการทดลอง	58

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2-19 รูปแบบการทำงานของระบบเอ็มปียาร์	60
2-20 รูปแบบการทดลองของ Shin และ คณะ	61
2-21 ผังการทำงานในระบบเอ็มปียาร์ของ Ahn และคณะ	62
2-22 ไดอะแกรมการทำงานของ Pai และคณะ	64
3-1 แสดง Flow Diagram ของระบบ A ³ - MBR	68
3-2 ระบบที่ใช้ในงานวิจัย	68
3-3 ถึงปฏิกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง	70
3-4 เมมเบรนที่ใช้ในการทดลอง	71
3-5 อุปกรณ์การแบ่งน้ำเสีย	71
3-6 รูปแฉงไฟฟ้าที่ใช้ในการทดลอง	72
4-1 ค่าพารามิเตอร์ทั้งหมดในการทดลอง	86
4-2 ลักษณะของตะกอนในระบบ	102
4-3 การทำสมดุลมวลของซีโอดี	103
4-4 การทำสมดุลมวลของไนโตรเจนถูกใช้ไปในปฏิกิริยาแอสซิมิเลชัน (Assimilation)	107
4-5 ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการกำจัดไนโตรเจน	110
และระยะเวลาที่เก็บทางชลศาสตร์รวม	
4-6 การแยกส่วนของถังแอโรบิกเพื่อทำสมดุลมวลของไนโตรเจน	112
4-7 การแยกส่วนถังแอนนออกซิกเพื่อทำสมดุลมวลของไนโตรท์และไนเตรท	116
4-8 การแยกส่วนถังแอนแอโรบิกเพื่อทำสมดุลมวลของไนโตรท์และไนเตรท	117
4-9 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราดีไนตริฟิเคชันจำเพาะ	120
กับระยะเวลาที่เก็บทางชลศาสตร์รวมของถังแอนนออกซิกและแอนแอโรบิก	
4-10 ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการกำจัดฟอสฟอรัส	123
และผลรวมของระยะเวลาที่เก็บทางชลศาสตร์ของถังแอนนออกซิกและแอนแอโรบิก	

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4-11 การแยกส่วนดั่งแอนนอกซิกเพื่อทำสมมูลมวลของฟอสฟอรัส	124
4-12 การแยกส่วนดั่งแอนแอโรบิกเพื่อทำสมมูลมวลของฟอสฟอรัส	125
4-13 ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการคายจำเพาะฟอสฟอรัส	128
กับระยะเวลาที่เก็บทางชลศาสตร์รวมของดั่งแอนนอกซิกและแอนแอโรบิก	
4-14 การแยกส่วนดั่งแอโรบิกเพื่อทำสมมูลมวลของฟอสฟอรัส	129
4-15 ลักษณะการวางเมมเบรนตามคำแนะนำของบริษัทมิซซูบิชิเรยอน	133
4-16 ลักษณะเมมเบรนก่อนล้างและหลังล้าง	133
4-17 ค่าแรงดันของเมมเบรนตลอดทั้งการทดลอง	134
4-18 ความชุ่มของน้ำก่อนและหลังการบำบัด	136